

Kulutõhususe ja ravikindlustuse eelarve mõju hinnang

Teenuse nimetus	Suust mitte-eemaldatav ankurdusaparaat (minikruvi)
Taotluse number	1102

1. Lühikokkuvõtte taotlusest

Ettepaneku lisada tervishoiuteenuste loetellu uus teenus „Suust mitte-eemaldatav ankurdusaparaat (minikruvi)“ esitas Eesti Ortodontide Selts. Meditsiinilise tõendus põhise hinnangus on tehtud ettepanek nimetuse muutmiseks: „Ajutine ankurdusaparaat – ortodontiline mini-implantaat“. Taotletava teenuse eesmärk on hammaste ortodontiline nihutamine soovitud suunas, kui konventsionaalsed ankurdusmeetodid pole saadaval või piisavad. Suust mitte-eemaldatav ankurdusaparaat võimaldab saavutada ortopeedilist efekti kasvaval patsiendil. Seda võib kasutada luu taseme säilitamiseks kasvaval patsiendil kuni implantatsioonini, ajutise rekonstruktsiooni toena.

Teenust osutatakse järgmistel näidustustel:

1. Hammaste ja näo arenguhäirete (kaasa arvatud hambumushäired) olemasolu (K07 koodiga diagnoos RHK-10 järgi);
2. Peetunud (retineerunud) ja kiildunud hambad (K01 koodiga diagnoos RHK 10 järgi);
3. Hammaste arengu ja lõikumise häired (K00 koodiga diagnoos RHK 10 järgi, ka adentia).

Taotletava teenuse alternatiiv on ekstraoraalne aparaat (suuväline ankurdusaparaat). On leitud, et taotletav teenus on alternatiivis efektiivsem, kuna väldib suuvälise aparaadiga seotud riske nagu patsiendi koostöö. Ekstraoraalne aparaat kinnitub fikseeritud ortodontilistele aparaatidele näo peal oleva suure metallkarkassi abil, mis võib olla ühendatud ka elastse kuklaveoga. Seda saab kasutada vaid öösiti ja rahuliku tubase tegevuse ajal. Erinevalt ekstraoraalsest aparaadist ei nõua suust mitte-eemaldatavad ankurdusaparaadid patsiendi poolset koostööd (paikneb suuõõnes ning on patsiendi jaoks vähe häiriv) ning minikruvidele kinnituvad jõud saavad toimida pidevalt. Tõenäoliselt saavutatakse soovitud tulemused seetõttu lühema raviajaga ja need on püsivamad.

Tänapäeval on ajutiste ankurdusaparaatide kasutamine ortodontilises ravis Eestis muutunud tavaliseks ravivõtteks (kasutusel alates 2003. aastast). Minikruvisid paigaldavad enamik ortodonte hambaravikabinetis lokaalse tuimastusega.

2. Teenuse hinna põhjendus

Taotlusele lisatud kuluarvestuse vormil on välja toodud teenuse osutamisel kasutatavad ressursid, kuid mitte nende maksumus. Eraldi on taotluses välja toodud, et suust mitte-eemaldatava ankurdusaparaadi ja selle paigutamiseks vajaliku instrumentariumi kasutamise ning patsiendi ettevalmistuse (steriilse keskkonna loomine) ja tuimestuse kulu on 200 eurot. Kuna taotluses ei ole välja toodud ressursside maksumusi, on järgnevalt teenuse hinna leidmisel lähtutud haigekassa metoodikast (vt tabel 1).

Tabel 1. Taotletava teenuse hinnaarvestus

	Käitur	Kogus	Ühiku maksumus (eurodes)	Kulu kokku (eurodes)
Ortodont	min	45	0,4376	19,692
Hambaraviõde	min	65	0,2224	14,456
Hambaravikabinet	min	45	0,0519	2,3355
Steriliseerimisruum	min	20	0,0421	0,842
Steriilne otsikute komplekt ajutise ankurdusaparaadi paigalduseks	kasutuskord	1	11,9609	11,9609
Instrumentide baaskomplekt	kasutuskord	1	0,17	0,17
Miniimplantaat	tk	1	52,8	52,8
Patsiendi haldus	määramata	0,1	0,924	0,0924
Hind kokku:				102,35

Kuluarvestuse alusel on taotletava teenuse hind **102,35 eurot**.

Taotluse alusel on arsti ja õe ajakulu ühe ankurdusaparaadi asetamiseks kuni 45 minutit. Taotluse menetlemisega paralleelselt toimivas ortodontia teenuste kaasajastamise töögrupis kirjeldati teenuse kestuseks 30 min, mistõttu tuleb ressursside kasutust erialaseltisiga veel täpsustada. Lõplik teenuse hind arvutatakse ortodontia teenuste kaasajastamise käigus, kus muuhulgas leitakse ka uus hambaravikabineti, steriliseerimisruumi ja korduvkasutatavate materjalide komplektide ühiku maksumus.

3. Kulutõhususe analüüs

3.1. kulude leidmine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste kuludega

Suust mitte-eemaldatava ankurdusaparaadi alternatiiv on ekstraoraalne aparaat (kood 5151) hetkel kehtiva piirhinnaga **121,64 eurot**. Ekstraoraalsele aparaadile lisandub sõltuvalt vajadusest suusisese aparaadi kulu.

Suust mitte-eemaldatava ankurdusaparaadi teenuse esialgne arvutatud hind on **102,35 eurot** ning sellele lisandub samuti vajalik suusisene aparaat, millega kruvi koormatakse (Distal Jet, kiire palatinaalne laiendaja, Pendulum, jõukett, Coil-Spring). Lisaks eelneb taotletava teenuse osutamisele ortopantomogramm (kood 7900) piirhinnaga 9,27 eurot, pinnaanesteesia (kood 5401) piirhinnaga 2,12 eurot ja injeksioonianesteesia (kood 5402) piirhinnaga 6,25 eurot. Sellisel juhul on teenuse osutamise kogukulu **119,99 eurot** võrdne alternatiivse teenuse maksumusega. Taotletava teenuse puhul võib teatud juhtudel lisanduda lisakaare kasutamine (kood 5161) piirhinnaga 18,60 eurot, lisatuubi kasutamine (kood 5143) piirhinnaga 10,80 eurot, aktiveerimisel kasutatakse breketsüsteemi aktiveerimise teenuse koodi 5163 piirhinnaga 27,30 eurot.

Seega ei erine taotletava teenuse kulud oluliselt alternatiivse teenuse kuludest.

3.2. patsiendi poolt tehtavad kulutused

Patsient tasub visiiditasu.

3.3. tulemuste hindamine ja võrdlemine alternatiivsete teenuste tulemustega

Meditsiinilise tõenduspõhisuse hinnangu alusel on suust mitte-eemaldatav ankurdusaparaat alternatiivist ehk ekstraoraalsest aparaadist efektiivsem, kuna väldib viimasega seotud riske nagu patsiendi koostöö. Seetõttu on ravi kestus

lühem ja ravi tulemused püsivamad. Taotluses toodud teadusartiklite alusel on ajutiste minikruvide püsivuse edukus ravi ajal 85 – 100%, hammaste nihutamise võimalikkus kõigis kolmes tasapinnas ning kontroll hammaste nihkumise suuna üle hinnati minikruvi kasutamisel väga heaks. Meditsiinilise tõendus põhise hinnangu alusel on tegemist tugevalt tõendus põhise meetodiga võrreldes selle alternatiividega.

3.1. kulutõhususe uuringud taotletava teenuse kohta

Kulutõhususe uuringuid kirotsingul ei leitud.

3. Ravikindlustuse eelarve mõju prognoos

4.1 Teenuse mõju ravikindlustuse eelarvele ja võrdlus alternatiividega

Taotletava teenuse alternatiiv on küll ekstraoraalne aparaat, kuid selle kasutus on suust mitte-eemaldatava ankurdusaparaadi tulekuga laialdasse kasutusse jäänud pigem tagaplaanile ning taotletava teenuse lisamisel tervishoiuteenuste loetellu ekstraoralse aparaadi tegeliku kasutuse olulist vähenemist ette näha ei ole.

Taotluses esitatud prognoositav taotletava teenuse osutamise maht on 300 korda aastas. Taotluse kohta esitatud lisaküsimuse vastuse alusel on teenuse prognoositav maht ligikaudu 800 korda aastas. Kuna taotluse menetlemisega paralleelselt toimuva ortodontia teenuste kaasajastamise käigus prognoositi teenuse mahuks 250, siis on lisakulu arvutustes lähtutud taotluses toodud prognoosist – 300 korda aastas. Taotluse esitajal puudusid andmed selle kohta, kui palju on seni aastas keskmiselt taotletavat teenust osutatud. Teada on, et osaliselt on teenuse osutamisel raviarvele kodeeritud järgmiste koodidega tähistatud tervishoiuteenuseid: 5141, 5152, 5151. Uue teenuse lisamisel haigekassa tervishoiuteenuste loetellu nende koodide kodeerimine ja sellega kaasnev kulu väheneb. Samas on meditsiinilise tõendus põhise hinnangus toodud välja, et mitmetes kliinikutes on teenust soovinud patsient tasunud nii suust mitte-eemaldatava ankurdusaparaadi kui selle kirurgilise asetamise eest ise summas 110-130 eurot. Ravikindlustuse eelarve lisakulu arvutamisel on eeldatud, et pooltel juhtudel on taotletava teenuse osutamisel kasutatud koode 5141, 5152, 5151 ja pooltel juhtudel on patsient ise teenuse eest tasunud (täpsemat hinnangut ei olnud võimalik leida). Taotletava teenuse lisamisega seotud lisakulu ravikindlustuse eelarvele on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Taotletava teenusega seotud ravikindlustuse eelarve lisakulu

	2017	2018	2019	2020
Taotletava teenuse maht	300	300	300	300
Taotletava teenuse hind (eurodes)	102,35	102,35	102,35	102,35
Lisanduvate teenuste hind (eurodes)	17,64	17,64	17,64	17,64
Taotletava teenuse kulu kokku (eurodes)	35 997	35 997	35 997	35 997
Teenuste 5141 (piirhind 59,04 eurot), 5151 (piirhind 119,90 eurot) ja 5152 (piirhind 132,11 eurot) keskmine kulu	15 684	15 684	15 684	15 684
Lisakulu ravikindlustuse eelarvele (eurodes)	20 313	20 313	20 313	20 313

Lisakulu ravikindlustuse eelarvele tuleneb nende patsientide kulust, kes seni on teenuse eest ise maksnud. Meditsiinilise tõenduspõhisuse hinnangu alusel peaks pikemas perspektiivis kulubaas praegusega võrreldes jääma samaks või isegi vähenema, kuna väheneb kordusravide vajadus ning ka äärmuslike juhtude suunamine ortognaatsesse kirurgiasse.

4.2 Teenuse väär- ja liigkasutamise majanduslikud mõjud

Teenuse osutamise vajalikkuse otsustab ortodont pärast diagnostiliste materjalide põhjalikku analüüsi, mistõttu väärkasutamise ohtu ei ole.

4.3 Teenuse optimaalse kasutamise tagamise võimalikkus läbi kohaldamise tingimuste

Omaosaluse rakendamine ei ole põhjendatud, kuna ravi maksumus ei erine alternatiivist. Teenuse eest tasuvad ise patsiendid, kelle diagnoos ei kuulu tervishoiuteenuste loetelus välja toodud diagnooside hulka.

Teenust osutatakse ravikindlustuse eelarvest vaid alla 19-aastaste isikute ortodontilisel ravil haigekassa tervishoiuteenuste loetelu § 76 lõikes 2 toodud diagnooside korral.

4. Kokkuvõte

Esitatakse lühikokkuvõte koos hindaja selgituste ja põhjendustega tabeli kujul:

	Vastus	Selgitused
Teenuse nimetus	Suust mitte-eemaldatav ankurdusaparaat (minikruvi)	
Ettepaneku esitaja	Eesti Ortodontide Selts	
Teenuse alternatiivid	Peamine alternatiiv on ekstraoraalne aparaat (kood 5151)	
Kulutõhusus	Ei hinnatud	Taotluses ja meditsiinilise tõenduspõhisuse hinnangus ei ole välja toodud taotletava teenuse ravitulemusi võrreldes alternatiividega
Omaosalus	Ei	
Vajadus	Teenuse osutamise maht: 2016 – 300 korda 2017 – 300 korda 2018 – 300 korda 2019 – 300 korda sh patsientide arv väiksem, kuna üks patsient võib vajada mitut kruvi	
Teenuse piirhind	Esialgne piirhind 102,35 eurot	Lõplik piirhind arvutatakse ortodontia teenuste kaasajastamise protsessi käigus

Kohaldamise tingimused	Teenust osutatakse ravikindlustuse eelarvest vaid alla 19-aastaste isikute ortodontilisel ravil tervishoiuteenuste loetelu § 76 lõikes 2 toodud diagnooside korral	
Muudatusest tulenev lisakulu ravikindlustuse eelarvele aastas kokku	2016 – 19 200 eurot 2017 – 19 200 eurot 2018 – 19 200 eurot 2019 – 19 200 eurot	
Lühikokkuvõtte hinnatava teenuse kohta	Teenus on vajalik, meditsiiniliselt tõendus põhine (alternatiivist paremate ravitulemustega) ja alternatiiviga sama maksumusega. Pikas perspektiivis peaks ravikindlustuse eelarve lisakulu kaduma, kuna väheneb kordusravide vajadus ning äärmuslike juhtude suunamine ortognaatsesse kirurgiasse.	